

การพัฒนาศักยภาพด้านภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีแก่เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงาม
ในจังหวัดนครปฐมเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
Developing English and Information Technological Potential for Ornamental
Fish Famers in Nakhon Pathom Province for Getting Ready to the
Asean Economic Community (AEC)

สมพล สุขเจริญพงษ์* กสมล ชนะสุข* ศานติ ดิฐสถาพรเจริญ** กนกพัชร วงศ์อินทร์อยู่***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีสารสนเทศแก่เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามในจังหวัดนครปฐม เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงาม จังหวัดนครปฐม จำนวน 30 คน เข้ารับการฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพด้านภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีโดยใช้เวลา 2 สัปดาห์ จำนวน 10 ครั้ง ครั้งละ 7 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 70 ชั่วโมง ผลการวิจัยพบว่าหลังการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีสารสนเทศ เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามในจังหวัดนครปฐมมีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีสารสนเทศสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการฝึกอบรมคือ 32.72 และ 49.61 ตามลำดับ จากคะแนนเต็มของแบบทดสอบ 60 คะแนน

คำสำคัญ: การพัฒนา, ศักยภาพ, เกษตรกร, ปลาสวยงาม, ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

Abstract

This study aimed to develop English and information technological potential for the farmers who grow ornamental fish in Nakhon Pathom Province in order to get ready for ASEAN Economic Community (AEC). The participants were 30 farmers in Nakhon Pathom Province. All participants have been trained for developing their English and information technological potential for two weeks. This two-week training course totally took 70 hours which was divided

*อาจารย์ประจำสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

**อาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

*** อาจารย์ประจำสาขาวิชาธุรกิจระหว่างประเทศ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

into ten times, and each time took 7 hours. The results revealed that after attending the two-week training course, the skills of using English and information technology of the farmers who culture ornamental fish in Nakhon Pathom were significantly higher at 0.01. The mean scores of the potential tests of English and information skills provided before and after enrolling the two-week training were 37.72 and 49.61 respectively, calculated from the total score of 60.

Keywords: Developing, Potential, Ornamental Fish, Famers, Asean Economic Community

1. บทนำ

การเปิดเสรีการค้าและการแข่งขันที่รุนแรงและขยายขอบเขตการค้าเงินงานครอบคลุมไปทั่วโลก ทำให้ผู้ประกอบการต้องตื่นตัวต่อการแข่งขันทั้งในด้านจำนวนคู่แข่งและความซับซ้อนในการดำเนินการ ธุรกิจที่เข้มแข็งและสามารถปรับตัวได้อย่างสอดคล้องกับสถานการณ์และระยะเวลาจึงสามารถดำรงอยู่และเจริญเติบโตในอนาคต อุตสาหกรรมปลาสวยงามเป็นอีกธุรกิจหนึ่งซึ่งจำเป็นต้องมีการปรับปรุงและเพิ่มพูนทักษะในการบริหารเพื่อเพิ่มทักษะ ความรู้ความสามารถให้เท่ากับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ ความจำเป็นในการพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษนั้นส่งผลกระทบต่อการค้าเงินอุตสาหกรรมปลาสวยงามโดยตรง และการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีการเชื่อมโยงโลกโดยสังคมออนไลน์ส่งผลกระทบต่อธุรกิจเช่นกัน อันจะนำไปสู่ความสำเร็จในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในระยะยาวของอุตสาหกรรมปลาสวยงามในปัจจุบันให้เจริญเติบโตและมั่นคง (ธีรยุส วัฒนาศุภโชค. 2548 : 1)

ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามของไทยคือ การขาดทักษะด้านภาษาอังกฤษและทักษะการใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสาร ประสานงานทางธุรกิจเพื่ออำนวยความสะดวกในการทำธุรกิจให้สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น อีกทั้งภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่มีความจำเป็นอย่างมากเพราะภาษาอังกฤษ เป็นภาษาสากลที่ใช้ในการติดต่อระหว่างชนชาติต่างๆ ภาษาอังกฤษจึงเป็นภาษาต่างประเทศที่ควรจะได้เรียนรู้เพื่อสามารถติดต่อกับชนชาติต่างๆ ได้ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อส่วนตัว การเจรจาทางการทูต การเมือง การทำธุรกิจค้าขายและการท่องเที่ยว ซึ่งนำรายได้เข้าสู่ประเทศอย่างมหาศาลเพิ่มมากขึ้นทุกๆ ปี (ดวงเดือน แสงชัย, 2533) ในสังคมปัจจุบัน การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเป็นสิ่งจำเป็น ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการติดต่อสื่อสาร ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่เป็นบันไดสู่การศึกษาและความก้าวหน้าทางด้านวิชาการ การแลกเปลี่ยนความรู้หรือวิทยาการใดๆ ย่อมใช้ภาษาอังกฤษ ซึ่งสอดคล้องกับนอกจากนั้นในการที่จะนำประเทศไปสู่การแข่งขันด้านเศรษฐกิจ เราจำเป็นต้องทำความเข้าใจความแตกต่างทางการเมืองและวัฒนธรรมในฐานะที่เป็นพลเมืองของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ด้วย

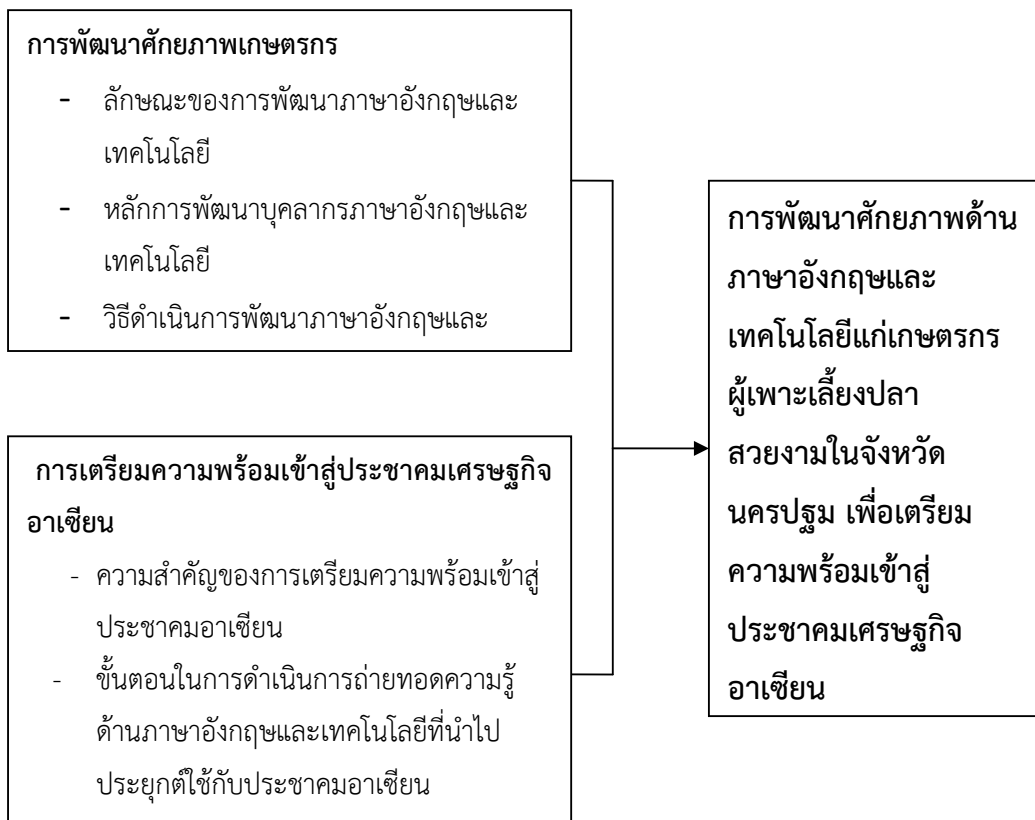
จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น คณะผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญในการศึกษาวิจัย การพัฒนาศักยภาพเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามในจังหวัดนครปฐมเพื่อเตรียมความพร้อม เข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อให้เกิดการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษและการใช้เทคโนโลยี ในการติดต่อสื่อสารธุรกิจปลาสวยงาม เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกันและการ แบ่งปันข้อมูลข่าวสาร ทักษะ ความรู้ ประสบการณ์ และเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในระยะยาวของอุตสาหกรรมปลาสวยงาม ให้เติบโตอย่างมั่นคง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปและความคิดเห็นของเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงาม เกี่ยวกับภาษาอังกฤษและการใช้เทคโนโลยี
2. เพื่อถ่ายทอดความรู้ด้านทักษะภาษาอังกฤษและการใช้เทคโนโลยีสื่อสารในการ ทำธุรกิจปลาสวยงามระหว่างประเทศ

2. กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร (เสนาะ ตีเขี้ยว, 2534 : 144 - 148) ซึ่งสามารถแสดงกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

3. วิธีดำเนินงานวิจัย

ทางคณะผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณผสมกับเชิงคุณภาพ (Mix method) เพื่อตอบตามวัตถุประสงค์งานวิจัยในแต่ละข้อดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1. เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปและความคิดเห็นของเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามเกี่ยวกับภาษาอังกฤษและการใช้เทคโนโลยี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้คือ เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามในจังหวัดนครปฐม โดยมีฟาร์มเพาะเลี้ยงปลาสวยงามที่จดทะเบียนจำนวนทั้งสิ้น 247 ฟาร์ม (สำนักงานประมงจังหวัด, 2554)

กลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposing Random Sampling) จำนวน 30 คน กลุ่มตัวอย่างต้องการรับการฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพด้านภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี โดยใช้ชุดฝึกอบรมที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยศึกษาข้อมูลทั่วไปและความคิดเห็นของเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามเกี่ยวกับภาษาอังกฤษและการใช้เทคโนโลยี

การวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

ในการทดสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลวิจัยครั้งนี้ ได้นำเอาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมาตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้ออกแบบให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวและสถิติจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของวัตถุประสงค์ เนื้อหาและภาษาที่ใช้ หลังจากนั้น นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงเนื้อหาของคำถามแต่ละข้อของแบบสอบถาม ให้มีความเหมาะสมตรงตามวัตถุประสงค์ของคำถามวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามให้กลุ่มเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามในจังหวัดนครปฐมได้กรอกข้อมูลจนได้จำนวนข้อมูลครบจำนวน 30 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามจากนักท่องเที่ยวไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะทางประชากรของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการหาค่าความถี่และร้อยละ (%) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

2. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการฝึกอบรมการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีของกลุ่มเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามในจังหวัดนครปฐม เพื่อกำหนดโครงสร้างเนื้อหาโดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ (%) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2. เพื่อถ่ายทอดความรู้ด้านทักษะภาษาอังกฤษและการใช้เทคโนโลยีสื่อสารในการทำธุรกิจปลาสวยงามระหว่างประเทศ

คณะผู้วิจัยนำผลการวิจัยจากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่1 ที่ศึกษาข้อมูลทั่วไปและความคิดเห็นของเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามเกี่ยวกับภาษาอังกฤษและการใช้เทคโนโลยีเพื่อนำมาใช้ในการตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 ในการวิเคราะห์เนื้อหาของชุดฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และกำหนดวัตถุประสงค์ทั่วไปของการฝึกอบรม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้คือ เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามในจังหวัดนครปฐม โดยมีฟาร์มเพาะเลี้ยงปลาสวยงามที่จดทะเบียนจำนวนทั้งสิ้น 247 ฟาร์ม (สำนักงานประมงจังหวัด, 2554)

กลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposing Random Sampling) จำนวน 30 คน กลุ่มตัวอย่างต้องการรับการฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพด้านภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีโดยใช้ชุดฝึกอบรมที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เกษตรกรและบุตรหลานของเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามในจังหวัดนครปฐมเนื่องจากเด็กเป็นผู้ที่สามารถเรียนรู้ได้เร็วกว่าผู้ใหญ่ ผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยม จำนวน 5 กลุ่มๆ ละ 5 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ

1. ชุดฝึกอบรมภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีสารสนเทศของกลุ่มเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามในจังหวัดนครปฐม เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะและความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก
2. แบบทดสอบวัดระดับศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มตัวอย่าง เป็นข้อสอบแบบเลือกตอบ Multiple Choice ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ คะแนนเต็ม 60 คะแนน
3. แบบประเมินความคิดเห็นและความพึงพอใจการฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพใช้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ของกลุ่มเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามในจังหวัดนครปฐม

การวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

ในการทดสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลวิจัยครั้งนี้ ได้นำเอาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมาตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้

1. นำชุดฝึกอบรมที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมกับระดับของกลุ่มเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามในจังหวัดนครปฐมของเนื้อหาชุดฝึกอบรม

2. นำชุดฝึกอบรมไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาความเหมาะสมของเนื้อหาชุดฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีสารสนเทศของกลุ่มเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามในจังหวัดนครปฐม

2.1 การทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (One to Testing) กับกลุ่มเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามในจังหวัดนครปฐมจำนวน 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลหนองปากโลง ตำบลบ่อพลับ และตำบลโพรงมะเดื่อ ที่ไม่ใช่กลุ่มทดลองจำนวน 3 คน ผลการทดลองพบว่า เนื้อหาบางตอนยาวเกินไป กิจกรรมที่กำหนดในชุดฝึกอบรมมีมากเกินไป กลุ่มเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามในจังหวัดนครปฐมทำแบบฝึกหัดไม่ทันภายในเวลาที่กำหนด หลังจากนั้นจึงนำข้อบกพร่องดังกล่าวไปปรับปรุง

2.2 การทดลองแบบภาคสนาม (Field Group Testing) คือกลุ่มเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามในจังหวัดนครปฐมจำนวน 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลหนองปากโลง ตำบลบ่อพลับและตำบลโพรงมะเดื่อที่ไม่ใช่กลุ่มทดลองจำนวน 15 คน ผลการทดลองพบว่า เนื้อหาบางตอนมากเกินไปและยาวเกินไป สื่อที่ใช้ในการประกอบการฝึกอบรมน้อยเกินไป หลังจากนั้นนำชุดฝึกอบรมไปแก้ไขให้มีความเหมาะสม

3. การทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยคณะผู้วิจัยได้นำเอาแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญไปทำการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวนับจำนวน 30 ราย แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าแอลฟารวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.95

การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้ทำการนำแบบทดสอบความรู้ของกลุ่มเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามในจังหวัดนครปฐมก่อนการฝึกอบรม (Pre-test) ดำเนินการทดลองโดยทำการฝึกอบรรมกับกลุ่มตัวอย่างคือ กลุ่มเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามในจังหวัดนครปฐม จำนวน 30 คน กระจายคำตอบและแบบฝึกหัดของกลุ่มเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามในจังหวัดนครปฐม มาตรวจให้คะแนนแล้วนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสถิติ และนำแบบสอบถามความคิดเห็นและความพึงพอใจของกลุ่มเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามในจังหวัดนครปฐม มาวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสถิติ

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

เปรียบเทียบศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีสารสนเทศของกลุ่มเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามในจังหวัดนครปฐมก่อนการฝึกอบรมและหลังฝึกอบรม โดยใช้สูตร t-test

วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นและความพึงพอใจของกลุ่มเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามในจังหวัดนครปฐม แล้วหาค่าเฉลี่ย \bar{X} และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D ได้แสดงความหมายดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2546)

4.60-5.00	หมายถึง	มีความคิดเห็นและความพึงพอใจมากที่สุด
3.60-4.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นและความพึงพอใจมาก
2.60-3.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นและความพึงพอใจปานกลาง
1.60-2.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นและความพึงพอใจน้อย
1.00-1.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นและความพึงพอใจน้อยที่สุด

4. ผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถอธิบายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปและความคิดเห็นของเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามเกี่ยวกับภาษาอังกฤษและการใช้เทคโนโลยี

เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามในจังหวัดนครปฐมที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 56.7 เมื่อจำแนกตามที่เคยเรียนภาษาอังกฤษ พบว่าเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามในจังหวัดนครปฐมส่วนใหญ่เคยเรียนมาแล้ว 9 ปี ร้อยละ 50.0 เคยเรียนมาแล้ว 6 ปี และเคยเรียนมาแล้ว 12 ปี และมากกว่า 12 ปีขึ้นไปมีจำนวนเท่ากัน ร้อยละ 13.3 เมื่อวิเคราะห์เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามในจังหวัดนครปฐมส่วนใหญ่ชอบเรียนภาษาอังกฤษ ร้อยละ 76.6 และไม่ชอบเรียนภาษาอังกฤษ ร้อยละ 23.4 กลุ่มเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามในจังหวัดนครปฐมที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเห็นว่า ภาษาอังกฤษมีประโยชน์ต่ออาชีพและสามารถนำภาษาอังกฤษไปใช้ในการติดต่อสื่อสารได้ และพบว่าเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามในจังหวัดนครปฐมที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีประสบการณ์ในการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ เมื่อจำแนกตามชนิดของประสบการณ์ในการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศพบว่า ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การใช้โทรศัพท์มากที่สุด ร้อยละ 86.7 มีประสบการณ์การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ร้อยละ 30.0 มีประสบการณ์การใช้เครื่องพิมพ์คอมพิวเตอร์ ร้อยละ 20.0 และมีประสบการณ์การใช้เครื่องโทรสาร (แฟกซ์) ร้อยละ 10.0 และพบว่าเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามในจังหวัดนครปฐมที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดคิดว่าเทคโนโลยีสารสนเทศมีประโยชน์ต่ออาชีพ

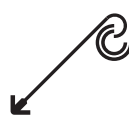
เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามมีความคิดว่าภาษาอังกฤษมีประโยชน์ต่ออาชีพและการฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ ($\bar{X} = 4.43$) รองลงมาคือเกษตรกรมีความจำเป็นต้องฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมอาชีพมากที่สุด ($\bar{X} = 4.36$) รองลงมาเกษตรกรคิดว่าการใช้เทคโนโลยีมีประโยชน์ต่ออาชีพของเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงาม นอกจากนี้เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามในจังหวัดนครปฐมต้องการฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.26$) รองลงมาเกษตรกรคิดว่าการฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจของท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.10$)

ส่วนเนื้อหาด้านทักษะการใช้ภาษาอังกฤษที่ต้องการฝึกอบรมพบว่าเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามในจังหวัดนครปฐมต้องการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในด้านเนื้อหาการซื้อ-ขายสินค้ามากที่สุด ($\bar{X} = 4.23$) รองลงมาคือเนื้อหาในด้านการอธิบายสินค้าและบริการ ($\bar{X} = 4.20$) เนื้อหาในด้านการบรรยายสถานที่และการบอกทิศทาง ($\bar{X} = 4.04$) เนื้อหาในด้านการทักทายและการแนะนำตัว ($\bar{X} = 4.03$) และเนื้อหาในด้านอาหารและเครื่องดื่ม ($\bar{X} = 4.02$)

ส่วนเนื้อหาด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องการฝึกอบรมพบว่าเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามในจังหวัดนครปฐมมีความต้องการที่จะพัฒนาความรู้ในด้านความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เกี่ยวกับโปรแกรมระบบปฏิบัติการ เช่น Microsoft Word, Excel มากที่สุด ($\bar{X} = 4.10$) รองลงมาต้องการพัฒนาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสื่อในการบันทึกข้อมูล เช่น ซีดีรอม ($\bar{X} = 4.06$) และต้องการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เบื้องต้น ($\bar{X} = 3.93$) ส่วนในด้านความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเทคโนโลยีโทรคมนาคมเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามต้องการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์ในการสื่อสารข้อมูลมากที่สุด ($\bar{X} = 4.30$) รองลงมาต้องการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์อิเล็กทรอนิกส์ (Email) ($\bar{X} = 4.16$) และต้องการพัฒนาความรู้เรื่องระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ($\bar{X} = 4.13$)

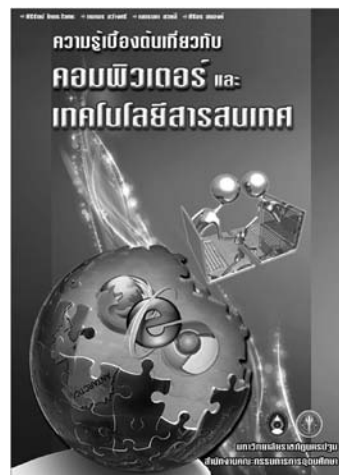
2. เพื่อถ่ายทอดความรู้ด้านทักษะภาษาอังกฤษและการใช้เทคโนโลยีสื่อสารในการทำธุรกิจปลาสวยงามระหว่างประเทศ

ดำเนินการอบรมภาษาอังกฤษและการใช้เทคโนโลยีสื่อสารในการทำธุรกิจปลาสวยงามระหว่างประเทศ ให้แก่เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลากัดจีน ปลาทอง ปลาคาร์พ และปลาหางนกยูง ในตำบลหนองปากโลง ตำบลปอพลับและตำบลโพรงมะเดื่อ จังหวัดนครปฐม จำนวน 30 คน ผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามได้รับการฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพด้านภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีโดยใช้เวลา 2 สัปดาห์ จำนวน 10 ครั้ง ครั้งละ 7 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 70 ชั่วโมง

แผนภาพที่ 2 คู่มือประกอบการอบรมภาษาอังกฤษ

ภาพที่ 3 คู่มือประกอบการอบรมการใช้เทคโนโลยีสื่อสาร

2.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนความสามารถการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเทคโนโลยีสารสนเทศของเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามในจังหวัดนครปฐม ก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม

ก่อนการฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพการใช้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีสารสนเทศของเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามในจังหวัดนครปฐมเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน คณะผู้วิจัยได้ทำการทดสอบระดับศักยภาพการใช้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีสารสนเทศของเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามในจังหวัดนครปฐมก่อนการฝึกอบรม โดยให้เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามในจังหวัดนครปฐมทำแบบทดสอบก่อนการฝึกอบรม จำนวน 60 ข้อ และเมื่อทำการฝึกอบรมเสร็จ คณะผู้วิจัยได้ให้เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลา

สวยงามในจังหวัดนครปฐมทำแบบทดสอบหลังการฝึกอบรมอีกครั้งหนึ่งและนำข้อมูลมาวิเคราะห์ ซึ่งคณะผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบคะแนนทดสอบก่อนการฝึกอบรมและคะแนนสอบหลังการฝึกอบรม รายละเอียดของการวิเคราะห์ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีสารสนเทศ

จำนวนนักศึกษา	ก่อนการฝึกอบรม		หลังการฝึกอบรม		t-test	P-value	แปล ความหมาย
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.			
30	32.72	2.851	49.61	2.794	11.486	0.0001	แตกต่างกัน

* ความเชื่อมั่นในระดับนัยสำคัญ 0.01

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นว่า เมื่อนำคะแนนจากแบบทดสอบวัดศักยภาพการใช้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีสารสนเทศของเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามในจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมพบว่า เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามในจังหวัดนครปฐมมีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีสารสนเทศก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนการพัฒนาศักยภาพการใช้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีสารสนเทศหลังการฝึกอบรมเท่ากับ 49.61 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีสารสนเทศก่อนการฝึกอบรมเท่ากับ 32.72

2.2 วิเคราะห์ความคิดเห็นและความพึงพอใจของเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามในจังหวัดนครปฐมต่อการฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีสารสนเทศ

เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามในจังหวัดนครปฐมมีความคิดเห็นว่าการฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพการใช้ภาษาอังกฤษในครั้งนี้ช่วยพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษได้มากขึ้นเป็นอันดับแรกอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$) รองลงมาคือมีความพึงพอใจต่อเนื้อหาของชุดฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพการใช้ภาษาอังกฤษให้ความรู้สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) และมีความพึงพอใจต่อเนื้อหาของชุดฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้ความรู้สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) นอกจากนี้ เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามในจังหวัดนครปฐมมีความเห็นว่าการฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในครั้งนี้ช่วยพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้มากขึ้นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$) และความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพการใช้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีสารสนเทศสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้จริงอยู่ใน

ระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$) กิจกรรมที่ใช้ฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพใช้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีสารสนเทศน่าสนใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) และมีความคิดเห็นที่สามารถใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารติดต่อซื้อขายกับลูกค้าต่างประเทศได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) อย่างไรก็ตามเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามในจังหวัดนครปฐมมีความพอใจวิธีการฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพใช้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$)

5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 26-35 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนใหญ่เพาะเลี้ยงปลากัด และเคยเรียนภาษาอังกฤษมาแล้ว 9 ปี ผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามส่วนมากชอบเรียนภาษาอังกฤษ เพราะเห็นว่าภาษาอังกฤษมีประโยชน์ต่ออาชีพและสามารถนำภาษาอังกฤษไปใช้ในการติดต่อสื่อสารได้ กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีประสบการณ์ในการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับประสบการณ์ในการพัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในช่วงระยะเวลา 5 ปี ที่ผ่านมา พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ได้รับการพัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

จากสภาพภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้จากการวิจัย ครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามในจังหวัดนครปฐม ยังมีพื้นฐานความรู้ด้านภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีสารสนเทศน้อย และยังขาดโอกาสในการพัฒนาความรู้ในด้านต่างๆ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้เพาะเลี้ยงส่วนใหญ่ ไม่มีโอกาสใช้ภาษาอังกฤษและไม่ได้นำอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในการดำเนินธุรกิจ จึงทำให้ขาดโอกาสและความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาความรู้ของตนเอง

2. ความต้องการและความจำเป็นในการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีสารสนเทศของเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามจังหวัดนครปฐม

เนื่องจากคณะผู้วิจัยได้ทำการสำรวจความต้องการและความจำเป็น (Need Analysis) ในการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีสารสนเทศของเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามในจังหวัดนครปฐม พบว่า เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามส่วนใหญ่ประเมินศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีสารสนเทศของตนเองอยู่ในระดับต้องปรับปรุง เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามในจังหวัดนครปฐมมีความต้องการพัฒนาศักยภาพการใช้ภาษาอังกฤษในทุกเนื้อหา คือ การทักทายและการแนะนำตัว การอธิบายสินค้าและบริการ การซื้อ-ขายสินค้า การบรรยายสถานที่และการบอกทิศทาง และอาหารและเครื่องดื่ม ส่วนความต้องการพัฒนาความรู้เทคโนโลยีสารสนเทศของเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงาม

พบว่า ผู้เพาะเลี้ยงมีความต้องการพัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ในเนื้อหาทุกด้าน คือ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเทคโนโลยีโทรคมนาคม เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามมีความสนใจให้ความสำคัญต่อการฝึกอบรมเป็นอย่างมาก เนื่องจากการฝึกอบรมมีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพเพาะเลี้ยงปลาสวยงาม สอดคล้องกับ งานวิจัยของ Mackey (1995) และ Grabe & Stoller (2002) ซึ่งกล่าวไว้ว่า การฝึกอบรม จะต้องศึกษาสภาพปัญหาความต้องการที่แท้จริงของบุคลากรและบริบทที่ใช้ในงานจริง เพื่อให้ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและจุดประสงค์ขององค์กร จากการสำรวจความคิดเห็น และความพึงพอใจของเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามในจังหวัดนครปฐม พบว่า เกษตรกร ผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามในจังหวัดนครปฐมได้รับประโยชน์ และได้พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ และเทคโนโลยีสารสนเทศจากการฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพในครั้งนี้ในระดับ ($\bar{X} = 4.43$) ($\bar{X} = 4.40$) และ ($\bar{X} = 4.30$) ตามลำดับ

3. เนื้อหาที่ใช้ในการฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีสารสนเทศ

ในการออกแบบเนื้อหาที่ใช้ในการฝึกอบรมครั้งนี้ สร้างขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับการประกอบอาชีพความต้องการและความสนใจของเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงาม จังหวัดนครปฐม เนื่องจากในปัจจุบันภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทในการทำงานมากขึ้น ซึ่งจะต้องนำมาปรับใช้ให้เข้ากับเหตุการณ์และสถานการณ์ในการประกอบอาชีพได้

3.1 เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามจังหวัดนครปฐมได้รับการฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีสารสนเทศโดยใช้ชุดฝึกอบรม ที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลปรากฏว่าศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีสารสนเทศของเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามจังหวัดนครปฐมก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยคะแนนเฉลี่ยของการใช้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามจังหวัดนครปฐมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม แสดงว่าชุดฝึกอบรมที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้นและวิธีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีให้กับเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามจังหวัดนครปฐมมีประสิทธิภาพ และมีความเหมาะสมในการสอน ทำให้เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามจังหวัดนครปฐมมี ศักยภาพการใช้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีสูงขึ้น อาจเนื่องมาจากเนื้อหาของชุดฝึกอบรมตรงกับ ความสนใจและความต้องการของผู้ที่ได้รับการฝึกอบรม สอดคล้องกับ Hutchinson and Waters (1989) และ Robinson (1991) กล่าวว่า เอกสารการฝึกอบรม สามารถกำหนด เนื้อหาได้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม โดยกำหนดกิจกรรมที่สอดคล้องกับ ทฤษฎีการเรียนรู้การสอนเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะคือ ตรงตามความต้องการเป็นภาษาที่ใช้ ในสถานการณ์จริง (authentic)

3.2 ความคิดเห็นและความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีสารสนเทศของเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามจังหวัดนครปฐมส่วนใหญ่เห็นว่าการฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพการใช้ภาษาอังกฤษในครั้งนี้ช่วยพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษได้มากขึ้นมาก นอกจากนี้กลุ่มเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงามจังหวัดนครปฐมยังเห็นว่าเนื้อหาของชุดฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพการใช้ภาษาอังกฤษให้ความรู้สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงาม ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Mackey (1995) กล่าวว่า ผู้เรียนเชื่อว่าภาษาอังกฤษที่เรียนอยู่จะเป็นประโยชน์ในการเรียนและในการใช้ชีวิตประจำวัน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีสำหรับชุมชนและท้องถิ่นในอาชีพอื่นๆ เพื่อขยายความรู้ให้กว้างมากขึ้นหรือปรับใช้กับกลุ่มเป้าหมายอื่นที่ไม่ใช่เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาสวยงาม โดยพัฒนาศักยภาพทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีให้เป็นไปตามความเหมาะสมให้สอดคล้องกับทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นนั้นๆ
2. ควรขยายเวลาในการฝึกอบรมซึ่งอาจจะใช้เวลามากกว่านี้ แต่ทั้งนี้จะต้องขึ้นอยู่กับความรู้และความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วย
3. ศึกษาทัศนคติและความต้องการของเกษตรกร ในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการประกอบอาชีพ
4. ศึกษาองค์ประกอบที่มีผลต่อการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

- ดวงเดือน แสงชัย. (2533). **การสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ : โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). **การพัฒนาหลักสูตร**. กรุงเทพฯ : สุริยวิยาสนาสน์.
- ธีรยุทธ วัฒนาศุภโชค. (2548). **การบริหารเชิงกลยุทธ์และการแข่งขัน**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสนาะ ดิยาวี. (2534). **การบริหารงานบุคคล**. พิมพ์ครั้งที่ 8 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักงานประมงจังหวัดนครปฐม. (2554) **ระบบฐานข้อมูล**. ค้นเมื่อ 12 มีนาคม 2556 จาก <http://www.Fisheries.go.th/fpo-nakhonpatom/index1.html>
- Grabe, W., & Stoller, F. L. (2002). **Teaching and researching reading**. New York: Pearson Education.
- Hutchinson, T. and Waters, A. (1989). **English for Specific Purposes**. Cambridge : University Press.
- Mackey, M.B., Forestiere, K. and Isaacs, S.N. (1995). **Factors affecting the resistance of Listeria monocytogenes to high hydrostatic**. Food Biotechnol.
- Robinson, P. (1991). **ESP Today: A Practitioner's Guide**. New York: Prentice Hall.